

Kiadja: A MAGYAR FÖLDMIVELÉSÜGYI MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK egyelőre minden hó 15-én.

Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkesztő: RÉPÁSSY MIKLÓS.

Szerkesztőség: Budapest, V. ker., Sziget-utca 5/7. szám, IV. emelet.
A lapra vonatkozó mindenemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hírdetéseket a lap számára a „Pátria“ r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: Hivatásos halászok. — Tógazdaságaink rendbehozása. (Folyt. és vége.) *Rm.* — Régebbi jogesetek. — Kérdések és feleletek. — Társulatok. Egyesületek. — Vegyesek. — Hírdetések.

Hivatásos halászok.

Bizonyos szakmakörben dolgozó munkásságnak, igen természetesen, mindig megvan a maga szakmabeli öntudata, a mely abban a meggyőződésben nyilvánul, hogy az ő dolgát saját maga tudja legjobban elvégezni. Hát, persze, bizonyos tekintetben kissé konzervatív ez a felfogás s némileg a czéhrendszerek idejére emlékeztet, de másrészt el kell ismerni, hogy a mint a czéhrendszer a maga merevségével egész sereg visszaélésre adott alkalmat, az egyéni érvényesülést teljesen szabadjára engedő haladó gondolkodásmód nyomán is igen sok visszás dolog fakad, a melyek ellenszerét csak egy kis egészségesen fékező konzervatizmusban lehet megtalálni.

Ez a felfogás bizonyos irányban érvényesül az iparjogot szabályozó 1884: XVII. t.-cz.-ben is, a mikor azzal az általános elvvel szemben, hogy iparágat, kereskedést minden nagykorú egyén szabadon gyakorolhat, meghatározott esetekben korlátozásokat szab meg.

Most, mikor a nagy világfelfordulás után mindenki, úgyszólván, a létfenntartás ösztönétől hajtva, keresi elhelyezkedését, az embereknek egymás iránt való türelmessége nagyon megcsappan s a féltékenykedés a szakmabeliek részéről az ő területükön munkaalkalmat kereső idegenekkel szemben még inkább kiváltja a fent jelzett ellenző öntudatot. Nem csoda, ha e viszonyok között a halászok részéről és mindgyakrabban és hangsúlyozottabban hallani a „hivatásos“ halász, az „igazi“ halász megkülönböztetését, a nem igazi, a kontár, a csak az üzletet szemelőtt tartó vállalkozóval, de még az ártatlanabb „műkedvelő“ sporthalászszal szemben is.

Ilyen természetű mozgalom Németországban is észlelhető már régebb idő óta. Nagy súlyt adott neki a halászati körökben általános tekintélynek örvendő dr. Schiemenz, a fridrichshageni porosz állami halászati

intézet vezetőjének egyik gyűlésen elhangzott nyilatkozata: „Álláspontom ez ügyben — mondotta — a következő: A halászvizeket csak hivatásos halászoknak kellene bérbeadni, nem akárminő magánszemélyeknek, horgászoknak, árusoknak, vagy éppen kereskedőknek, (árúházaknak), mert az a véleményem, hogy csak tanult, hivatásos halász képes valamely vizet a lehető legteljesebb mértékben kihasználni s nemzetgazdasági szempontból mégis csak erre kellene törekednünk. Egyének, a kik maguk nem halásznak, vagy legalább is nem értenek alaposan a halászathoz, rá vannak utalva, hogy halászokat tartsanak maguknak és ezek, mint alkalmazottak, a legritkább esetben fognak úgy halászni, mint a hogy a bérlő maga halászna. Ezen okból nem tartom azt se kívánatosnak, hogy sok víz egyesítessék egy kézben, mert akkor a bérlő mégsem lehet ott mindenütt“. Ehhez a kissé túlzott felfogáshoz bizonyára szó férhet, de annyi benne mindenesetre kétségtelen, hogy a halászat terén a legjobb munkát a tanult, hivatásos halász végezheti. Közérdekből kívánatos tehát, hogy e munka végzésére az alkalom részükre meg is adassék, sőt ha lehet, biztosíttassék.

Hogy azonban ebben az irányban eredményt lehessen elérni, tisztázni kell egynémely dolgot.

A legelső kérdés minden bizonynyal az, hogy kit is lehet hát „tanult, hivatásos halásznak“ minősíteni?

Valamikor régen, a mikor még a halászoknak is meg voltak a maguk „czéh“-ei, a dolog nem ütközött volna nehézségbe. A multhoz képest ma már azonban teljesen megváltozott helyzettel állunk szemben. Nemcsak a czéhrendszert szüntette meg a törvény, hanem a régi „halászmester“ elnevezés is sok helyen összekeveredett a halkereskedő fogalmával, különösen nagyobb városokban. Régebben a városi halkereskedőknek is rendesen voltak halászataik, később aztán már csak inkább halkereskedéssel foglalkoztak; ma már, persze, igen sok olyan

halkereskedő van, a ki maga soha sem halászolt; ezeket többé halászmestereknek nevezni semmiképp sem lehet.

A halászatot a czéhrendszert megszüntető ipartörvény, mint ösfoglalkozást, szabad foglalkozásnak hagyta. E törvény 183. §-ának a) pontja szerint nem esnek e törvény rendelkezései alá „a halászat folyóvizekben, tavakban és csatornáknak s az azzal összefüggő mellék-iparágak, amennyiben az illetők leginkább saját nyers termékeik feldolgozására és eladására szorítkoznak”.

A törvény eme kijelentésére támaszkodva, vitatta az Országos Halászati Egyesület is azt, hogy a halászokat iparkamarai illeték fizetésére kötelezni lehessen és végső fokban, mint illetékes döntő fórum, ugyanezt az álláspontot foglalta el a kereskedelemügyi minisztérium is (l. „Halászat” 1914. év 1. számában: „A halászat iparjogi elbírálása.”)

Mindezek után megállapítható tehát, hogy a halászat semmiképp se „ipari” foglalkozás.

Láttuk különben a közelmúltban, a szerencsétlen kommunizmus alatt, hogy az efféle igyekezet minő torzszülötteknek ad életet: a halászokat belekényszerítették a *húsiparosok*, a mészárosok, hentesek szakszervezetébe! Ugyan mi közük volt ahhoz?!

A halászatra az ipartörvény rendelkezései semmiképp sem alkalmazhatók és éppen ezért még kevésbé sorolható a halászat az e törvényben említett úgynevezett képesítéshez kötött mesterségek közé sem.

A halászat a törvény szerint *szabad foglalkozás*, épp úgy, mint a földművelés, vagy annak bármelyik különleges ágazata, például szőlőművelés, kertészkedés stb. Törvényes kényszerítő eszközökkel tehát a hivatásos halászok ügye dűlőre nem vihető.

A követendő utat azonban éppen az imént említett foglalkozási ágak mutatják. A halászat teljesen hasonló természetű azokkal; szabad foglalkozás ugyan, de olyan, amelynek célja *termelés*, amelynél tehát a vetés és aratás dolga egymással nagyon is szoros összefüggésben van, az eredmény pedig — a gyakorlati ismereteken kívül — aszerint igazodik, mennyire van tisztában a halász azokkal a *természettudományi igazságokkal*, amelyek az az összefüggés alapszik. Mert hiszen felesleges itt talán arra kitérni, hogy a halászat ma már nemcsak a halfogásból áll, hanem a víznek megfelelő halászati műveléséből is. Az idevonatkozó *alapismereteket* mindenkinek, aki a „hivatásos” halász elismerésére igényt tart, el kell sajátítania.

Ez történhetik szakkönyvekből, szakfolyóiratokból, tanfolyamokon, vagy arra való szakiskolákon. Ezeket az eszközöket kell tehát felhasználni, illetőleg, amennyiben még hiányzanak, előteremteni. Ez a feladat pedig elsősorban a közvetlen érdekeltségre, vagyis magukra a hivatásos halászokra hárul. Hogy mennyiben tudja ahhoz más tényezők hozzájárulását, segítségét megnyerni, az más kérdés. De mozgatni a dolgot, mindenesetre nekik kell.

Eredményt elérni ilyen irányban, igen természetesen, csak egyesített erővel lehet. A hivatásos halászoknak tehát mind nekelőtt *egyesülniök* kell. Hiszen éppen, mikor azok a rosszul elsült szakszervezeti elhelyezkedések napirenden voltak, 3000 halásztól hallottunk beszélni. De ha csak 1000 állana is közülök együvé, máris nagy súllyal bíró szervezetet hozhatnának létre. Erre a szervezkedésre pedig nemcsak azért volna szükség, hogy azokat a fentemlített tanító intézményeket életre hívják, hanem azért is, hogy aztán azoknak felhasználását s egyáltalán a hivatásos halászok elméleti s gyakorlati kiképzését, illetőleg képzettségét, a maguk kebelé-

ben felügyeljék, *ellenőrizzék* s a maguk testületének erkölcsi súlyával dolgozzanak annak a kívül állók részéről való elismertetésén is.

Mert azzal is tisztában kell lennünk, hogy — a mennyiben szabad foglalkozásról van szó — kényszerítő fellépésre az elismertetés tekintetében nem lesz mód. Vagyis épp úgy, mint hogy például a földművelést bárki űzheti, a földjét bérbeadhatja bárkinek s a földbirtokos a gazdálkodásnál általában bárkit alkalmazhat, de minden tájékozott, belátó embernek mégis csak inkább lesz bizalma az olyan egyénekhez, a kik megfelelő szakképzettséggel bírnak, illetőleg szakképzettségüket — elméleti s gyakorlati téren — hiteles bizonyítványok alapján igazolni tudják, épp úgy a halászatnál is meg kell hagyni általában a halászat jogtulajdonosok részére a mérlegelés eme szabadságát.

A hivatásos halászok testületének a maga erkölcsi súlyával kell aztán odahatni, hogy a jogtulajdonosokat jobb belátásra bírja, illetőleg hogy őket meggyőzze arról, hogy az ő saját érdekük is azt parancsolja, hogy *vizeiket tanult, hivatásos halászokra bízzák*.

Hogy e téren a halászok törekvését az államnak a közérdek szempontjából feltétlenül támogatni kell, az vita tárgya nem lehet. Azonban az előbbiekből kivehetőleg s ez a fontos, csak *támogatásról* lehet szó. A dolog érdemi részét maguknak a halászoknak kell végezniök.

Az e célból való egyesülésnek természetesen az egész országra kiterjedőleg kellene megtörténnie. Tekintettel arra, hogy a halászat általános érdekeit képviselő ilyen egyesületünk, az Országos Halászati Egyesület, már megvan, nem volna egyébről szó, minthogy a hivatásos halászok összeségükben belépjenek ebbe az egyesületbe, annak keretén belül megalkossák aztán a maguk különleges szervezetét. Ezzel ők maguk is már eleve biztos alapot találnának, a melyen az érdekeikért való munkát megkezdhetik, nagy számukkal viszont csak a halászat általános érdekére kedvezően erősítenék ezt az alapot.

Példát a dologra a németeknél már találunk. Mecklenburgban alkották meg a hivatásos édesvízi halászok ilyen módon szövetségüket. Alapszabályaik szerint a szövetségzés célja: „Mecklenburg két nagyhercegségében az édesvízi halászattal foglalkozó minden hivatásos halász egyesítése avégből, hogy hivatásuk, társadalmi helyzetük és gazdasági viszonyaik érdekeit közösen védjék”. Különösen célja a szövetségnek:

1. Az illetékes országos és helyi hatóságoknál az édesvízi halászat szakszerű képviseltetése, különösen a tilalmi intézkedéseket, a halászat-rendőri eljárást és az orvhalászat leküzdését illetőleg;

2. a halászatok bérbeadásánál a hivatásos halászok érdekeinek megóvása;

3. a vizek művelésének előmozdítása a gazdaságilag czélszerű halfajták mesterséges behelyezésével és a népesítésre való anyag közös beszerzésének szervezése;

4. a hivatásos halászok szakszerű kiképzésének előmozdítása a tanoncoképzés szervezésével és a halászsegédi vizsga bevezetésével; továbbá azzal, hogy a hivatásos halász fogalmának bizonyos előfeltételekhez való kötését teremti meg;

5. a halászszerzők közös beszerzésének szervezése;

6. jóléti intézmények szervezése;

7. a tagok elméleti és gyakorlati továbbképzése gyűlések, tanfolyamok, kirándulások stb. rendezésével.

E különleges czélo megjelölésén kívül kimondják azt is, hogy „a szövetség minden tagja, tagja a Mecklen-

burgi halászati egyesületnek is s annak alapszabályait magára nézve kötelezőnek ismeri el.

Azt hisszük, hogy e pontok bárhol is elég tartalmat adhatnak a hivatásos halászok egyesületi tevékenységének.

Ilyen módon lehetne tehát az ügyüket nálunk is megoldani. Csak akadjon, a ki a dolgot a kezébe veszi.

Tógazdaságaink rendbehozása.

II. Az árokhálózat rendben tartásával azonban még koránt sincs elvetve a tógazda gondja. Ott vannak a tógazdaság egyéb műépítményei: a *töltések* és *zsilipek* is. Ha rendszeresen akartunk volna eljárni, akkor tulajdonképp ezekkel kellett volna kezdeni.

A töltés mégis csak a legfőbb dolog a tónál, annak megépítésével foghatjuk fel tulajdonképp csak a vizet. A töltés, igaz, a tó váza: az, ami az élő testben a csontváz; az árokhálózat pedig csak belső szerv, hasonló pl. az emésztés szervéhez. A mint azonban az élő testben is sokkal könnyebben állhatnak elő emésztési zavarok, mint a csontváznál valami baj, épp úgy a tógazdaságnál is azt igazolja a gyakorlat, hogy az árokhálózat körül jelentkeznek leghamarabb a hibák, ezért kezdtük hát azzal.

A töltéseket, rendeltetésükhöz képest, már eredetileg is jó erőre szoktuk építeni. Ha az építésnél a kellő gondossággal járunk el s a töltés rézsűjét is a víz felől a hullámcsapások ellen megfelelően borkoljuk, akkor jó ideig kiállja az a szokásos elhanyagolást. Mert bizony a töltésekkel se bánnak nagyobb szeretettel a tógazdák, mint az árkokkal. Pedig ha nem is jelentkeznek olyan közvetlenül a hanyagságnak a káros következményei, annál hirtelenebbül s katasztrófális méretekben állhatnak aztán be.

A legegyszerűbb dolog, hogy a töltéseket, különösen új korokban, állandóan megfigyeljük, nem szivárognak-e feltűnően, nem talál-e a duzzasztott víz valahol olyan rést, a melyet tágitva a töltést kimoshatja s átszakíthatja. Ennek a megfigyelésnek később is, folyton meg kell történni, hogy minden legkisebb ilyenféle hibát azonnal kijavítsunk, míg nagyobb baj nem támad be'öle.

A töltéseknek csak ilyen módon való megfigyelésével azonban nem vetettük el azok fenntartásának gondját. Kisebb-nagyobb süppedések idővel mindig előállanak azoknál; legnagyobb mértékben éppen ott, a hol a töltés legmagasabb, tehát a legveszedelmesebb helyeken. Ezeket a süppedéseket legjobban azon vesszük észre, hogy a tó duzzasztott színe közelebb jut a töltés koronájának éléhez. Az ilyen helyeket haladéktalanul töltjük fel s állítsuk helyre a töltés rendes magasságát. Hirtelenebb áradás esetén az ilyen megroskadt részeken könnyen túlcsap a víz s ott, ahol egyszer meghágt a töltést, mossa is azt azonnal, szaggatja is s csakhamar át is töri.

A töltés rézsűjének burkolatát is kikezdi az idő. A rőzse elkorhad, letöredezik; a védtelen oldalt, különösen, ha kissé lazább a töltés anyaga, a hullám azonnal kikezdi s marja addig, a míg végre szintén áttöri. A töltésburkolat javításáról, szükség szerint annak teljes felújításáról tehát szintén gondoskodnunk kell.

A töltés fenn'artása körüli teendőknél mindig az lebegjen szemünk előtt, hogy hanyagság esetén *gát-szakadás veszedelme* fenyeget. Az pedig nemcsak a tógazdaság üzemében okozhat pótolhatlan kárt, de a

tóban mesterségesen összegyűjtött s most hirtelenül lezúduló nagy tömegű víz a tó alatt fekvő idegen érdekeltég vagyonaiban is pusztítást vihet végbe s azért, természetsszerűen, a tógazdaságnak kell felelnie.

Ezekből a szempontokból kell végül a tógazdaság duzzasztó és lecsapoló zsilipeit, árapasztóit stb. mindig a legjobb karban tartani, hogy azok egyrészt a tógazdasági üzem kívánalmainak megfelelhessenek, másrészt idegen érdekeltekre is károsodást jelentő katasztrófáknak okozóivá ne váljanak.

Különösen ajánlatos, hogy ezek a műépítmények ott, a hol kevésbé jóminőségű fából készültek, a mi régebben nem ritka eset volt, mielőbb szilárd s tartós betonépítményekkel cseréltessenek ki.

III. A tógazdaság árokhálózatának, töltéseinek s általában műépítményeinek jókarban tartásával kapcsolatban kell a tavak *növényzetének irtásáról*, a tavak víztükreinek tisztántartásáról is szólnunk.

A kettő között igen szoros az összefüggés, mert a tó elvadulásának, leromlásának külső képét a káros növényzet elhatalmasodása mutatja legjobban s a dolog tulajdonképp úgy is áll, hogy az árkok elhanyagolása siettetni ennek a növényzetnek térfoglalását, a növényzet maga pedig csak még jobban elősegíti az árkok eliszapolódását s azzal együtt a *tó feltelését*.

Ez a növényzet a sekély vízben, tehát a tó szélein kezd tenyészni, a kívülről jövő iszapos, hordalékos vizet tehát felfogja, annak folyását meglassítja úgy, hogy az iszapját, hordalékát mindjárt ott rakja le, az amúgyis sekély széleket még sekélyebbé téve. Így szorul aztán a tó nyílt víztükre mindig összébb s összébb. Az elkorhadó növényi részek maguk is bőven szolgáltatják aztán az árokfeltöltő anyagot s bizony, nem kell hozzá évek hosszú sora sem, hogy kissé kedvezőtlenebb viszonyok között a tiszta halastóból büzhödött mocsár váljék.

Az ároktisztogatással s egyéb fenntartási munkálatokkal kapcsolatban évenként meg kell tehát történni a gyékény, nád, sás, káka stb. irtásának is. Először is az őszi lehalászás után takarítsuk ki a tavat az érett, megkeményedett, elfásodott növény száraktól, aztán tavasszal, a tó megtöltése után, mikor a növényzet feje újra ütközni kezd a víz fölé, kezdjük el azonnal annak vízalatti kaszálását. Igen jól tudjuk, hogy az erősebben benőtt tavaknál milyen nagy munka ez, de nem szabad a fáradságot s költséget sajnálnunk, mert azon a növényzeten erőt kell vennünk, ha tavunkat meg akarjuk menteni. Gondoljuk meg különben azt is, hogy ez a munka évenként rendszeresen végezve, sokkal kisebb, kevesebbe is kerül s összehasonlíthatlanul eredményesebb, mintha csak akkor szánjuk rá már magunkat, a mikor a végveszedelem fenyeget.

* * *

A tógazdaságok teljes lecsapolhatóságának biztosítása az árokhálózat kitisztogatásával, a töltések és műépítmények jó karba hozatala s az elhatalmasodott víznövényzet kiirtása, ez a három dolog volna tehát az, a mihez haladéktalanul hozzá kell fogni tógazdáinknak.

Nagyon jól tudjuk, hogy a mai viszonyok között nehéz feladatról van szó, de kitérni előle nem szabad. Lesznek helyek, a hol egyáltalán nem marad más hátra, minthogy a tavat egy évre üzemen kívül helyezik s ez alatt az idő alatt, a szárazabb időszakban beálló kedvezőbb helyzetet használva fel, végeztetik a szükséges munkákat. Nem szabad sem a munkára fordítandó költséget, sem az esetleges kényszerű szünete-

léssel beálló hozami veszteséget sajnálni; az a *többlet*, ami a rendbehozott tógazdaság hozamában mutatkozni fog, csakhamar pótolja ezt a veszteséget.

A hozamnak erre a többletére pedig mindenképp szükség van különösen a jövőre való tekintettel, mert semmiképp se szabad úgy gondolkodni, hogy a mostani „konjunktura“-állapotnak soha vége nem lesz. A mint pedig a konjunktura következtében felhajtott árak ismét leszállanak majd a termelés költségeivel arányban álló árak mértékére, akkor aztán a pénzügyi mérlegünk igen hamar veszteséggel zárul. Ezt pedig meg kell akadályozni.

Az, a mit Magyarország a háborút megelőzőleg a tógazdaságok térfoglalása terén felmutathatott, bizonyára nem kicsinylendő dolog. Több mint 100 helyen s több mint 12,000 kat. holdon rendeztek már be ilyen üzemeket; nemcsak a normális viszonyok között 25,000 q-ra becsülhető haltermés bír jelentőséggel piacaink ellátásánál, hanem különösen kiemelendő, hogy gazdaságilag másképp alig hasznavehető területek jövedelmezővé tételéről van szó. Ebből a szempontból pedig a tógazdaságok még korántsem töltötték be nálunk hivatásukat. Mezőgazdaságunk belterjesebb tételénél bizonyára nagy szerep vár — Alföldünkre való tekintettel is — a gazdasági vízhasználatokra, azok között a tógazdaságoknak, különösen nagy terjedelmű szikes földjeik kihasználására gondolva, elsőrangú feladatot kell betölteniök. Semmiképp sem szabad tehát a meglevők elhanyagolásával odajuttatni a dolgot, hogy ez a művelési ág, mint termelő vízgazdaság hitelét veszítse.

Nemcsak saját jól felfogott érdekükből való munkára hívjuk tehát fel a tógazdákat, hanem a köz szempontjával való s a mai viszonyok között kétszeresen fontos kötelelességteljesítésre is. *Rm.*

Régebbi jogesetek.

Halászatunk közgazdasági érvényesülésének alapja a törvény. E törvény revíziójáról, mint sürgős szükségességről, már a háborús évek előtt is szó volt, hiszen 30 éve, hogy életbeléptették, azóta bizonyára sok minden megváltozott. Most, a legnagyobb változás után, mindenesetre rá fog kerülni a sor. Azt hisszük tehát, hogy szolgálatot teszünk az ügynek, ha a törvény alkalmazását mutató régebbi nevezetesebb s általában harmadfokú döntéssel elintézett eseteket itt összegyűjtjük, olvasóinkkal megismertetjük. A legtöbbjével ugyan foglalkoztak már annak idején egyes szaklapok (Vízügyi és Hajózási Közlöny), de a halászat terén ma érdekeltekre nézve el volnának azért veszve, pedig mindenesetre igen hasznos tájékoztatással s útmutatással szolgálhatnak úgy az eljáró hatóságoknak, mint a halászatot gyakorlatilag űzőknek is. Ezek között a régi döntvények között persze vannak olyanok is, amelyek ma már idejüket mult elvi álláspontot képviselnek; ezeket vagy jegyzetekkel kísérik, vagy ha van már az újabb felfogást kifejező esetre a gyakorlatban példa, helyettük azt közöljük.

I.

Ha a tárgyi tényálladék kiderítése céljából indított eljárás folyamán a kár nagysága megállapítható s 50 frtot meg nem halad, a kártérítés megítélendő.

Közigazgatási gyakorlat szerint a felek vagy megbízottjaik a tárgyaláson való megjelenésükért napidíjak kártérítésére igényt nem tarthatnak.

O. G. tilalmi időben halászejegye nélkül halászott, a tárgyaláson beismerte, hogy 10 drb lepényhalat fogott s hogy K. J. halászejegye volt nála.

Az I. fokú hatóság azért, mert tilalmi időben halászejeggyel 10 drb lepényhalat fogott, az 1888. évi XIX. t.-cz. 62. § b) pontja alapján 5 frt, a 65. § a) pontja alapján 2 frt és c) pontja alapján 2 frt, behajthatatlanság esetén 1 napi, illetőleg fél napi elzárásra átváltotatandó pénzbüntetésre, továbbá a jogtulajdonos részére 50 kr kártérítés s az uradalmi képviselő részére 2 frt napidíj megfizetésére ítélte.

A felebbezett ítéletet az alispán oly változtatással hagyta helyben, hogy feljelentőt kártérítési igényével polgári perútra utasította.

A földművelésügyi miniszter 2635/1891. szám alatt harmadfokban a másodfokú ítéletnek a kártérítésre vonatkozó részét feloldotta s az elsőfokú ítéletnek erre vonatkozó részét hagyta helybe.

Indokolás: Az elsőfokú ítélet kártérítésre vonatkozó része érintetlenül hagyandó volt, mert a tárgyi tényálladék kiderítése céljából indított eljárás folyamán a tárgyi nyomozat alapján a kártérítés nagysága megállapítottan tekinthető.

A panaszló részére megállapított 2 frt napidíj azon okból volt törlendő, mert a közigazgatási gyakorlat szerint a felek vagy megbízottaik a tárgyaláson való megjelenésükért napidíjmegtérítésre igényt nem tarthatnak.

Tekintettel végül azon körülményre, hogy a törvény 65. § f) pontja értelmében az, aki saját nevére szóló halászejegyet használat végett másnak adja át, kihágást követ el: a főszolgabíró oda utasítandó, hogy K. I-t, valamint panaszlottát idézze meg s arra vonatkozólag, hogy K. J. halászejegye miképp jutott panaszlott használatába? hallgassa ki s amennyiben a törvény 65. § f) pontjába ütköző kihágás esetét megállapíthatónak találná, hozzon megfelelő elsőfokú ítéletet.

A kártérítésre nézve egyébiránt hasonló értelmű a földművelésügyi miniszter 2509/1891. sz. rendelete is.

Nemkülönben erre vonatkozik a 2631/1891. döntése is, melynek indokolása a következő: „Feloldandó volt a határozat azon része, mely panaszlót kártérítési igényével a törvény rendes útjára utasítja, mert azon kérdés, hogy kár okoztatott-e? az elsőfokú hatóság által nem vizsgáltatott meg s az ítéletben a kárra nézve semmi sem foglaltatik, jóllehet az eljárási utasítás 4. §-a szerint a károsult követelésével a polgári perre csak akkor utasítható, ha a kár iránti följelentés alapos megbírállása bővebb bizonyítást követelne, ami a fennforgó esetben alig föltehető. A kár mennyiségének megállapítása még csak meg sem kíséreltetett, sőt még panaszló sem utasítottatott, hogy vádlott egyszerű tagadásával szemben bizonyítékait adja elő“.

A felek megjelenési díja ügyében nyilatkozott a földművelésügyi miniszter 30,484/1898. sz. a. is: A „F. S. és társai halászati kihágási ügyben U. M. panaszos által kért megjelenési díj megállapítása tárgyában mult évi sz. a. kelt felterjesztésére a vonatkozó iratok visszaküldése mellett értesítem alispán urat, hogy sem az idézett felterjesztésében hivatkozott 1886:XXI. és XXIII. törvényekkel határozataiban, sem a 38,547/1880. számú belügyminiszteri rendeletben semmi határozott alapja nincs annak, hogy kihágási ügyekben a peres felek számára eljárási költségek megállapíttassanak.

De ha, figyelemmel az alispán úr által hivatkozott gyakorlatra, hajlandó volnék is egyes méltánylást érdemlő esetekben a peresfelek tényleges költségeit megtérít-

teini, a jelen esetben panaszos megjelenési díját már azért sem állapíthatom meg, mert az iratok tanúsága szerint elbírálásra alkalmas módon nem számítottak fel és nem részleteztettek“.

II.

Halászati kihágásért a felelősség azt terheli, kinek megbízottai a kihágást elkövették.

A szolgabíró K. I.-t és nejét, az elsőt, mert méreten aluli pontyokat fogott, az utóbbit, mert azokat árúsította, az 1888. évi XIX. t.-cz. 20. és 27. §-aihoz képest s a 63. § a) pontja értelmében fejenként 100 frt, behajthatlanság esetén 10 napi elzárásra változtatandó pénzbüntetésre ítélte.

Az alispán másodfokú ítéletében K. I.-ra nézve 50 frtra, feleségére nézve pedig 5 frtra (behajthatatlanság esetén 5, illetőleg 1 napi elzárásra) mérsékelte a büntetést.

A földművelésügyi miniszter póttárgyalást rendelt annak kiderítése céljából: hogy a törvényes méreten alóli halakat ki fogta ki? azok fogása a halászgazda megbízatása folytán történt-e? s felebbező azon állítása, hogy a kérdéses halakat feles halászok fogták, menyiben felel meg a valóságnak? Figyelmeztetni rendelte egyúttal az eljárt főszolgabírót, hogy jövőre hasonló esetekben a tárgyalás folyamán a vizsgálatot a kihágás minden ténykörülményére terjessze ki.

A pótvizsgálat kiderítette, hogy a méreten aluli halakat K. F. és T. F. fogták ugyan, de a halászgazda megbízásából, kivel a halak vételárát megosztották.

A földművelésügyi miniszter tehát 36,378/91. szám alatt oly változtatással hagyta helyben a másodfokú ítéletet, hogy K. I.-t 20 frt pénzbüntetésben, behajthatlanság esetén 2 napi elzárásban marasztalta. Az indoklás szerint K. I. elvult marasztalandó, mert bár a méreten aluli halakat halászsegédei fogták ki, a póttárgyalás alkalmával kitűnt, hogy a segédek az ő megbízásából halásztak, miért is tettükért a felelősség megbízójukat terheli. A pénzbüntetés leszállítása a fennforgó enyhítő körülményekben lelte indokát.

III.

Kihágások halmazata esetén, amennyiben pénzbüntetés rovatik ki, az 1879. évi XL. t.-cz. 29. §-ának b) pontja értelmében a pénzbüntetés nem összbüntetésként, de mindenik kihágás után külön-külön szabandó ki.

A városi rendőrkapitány R. S.-t maszlaggal való halászás miatt az 1888. évi XIX. t.-cz. 62. § a) pontja alapján 200 frt pénzbüntetés megfizetésében, behajthatlanság esetén saját költségén eltöltendő 40 napi elzárásban, továbbá az idézett törvény 64. § b) pontja alapján 50 frt pénzbüntetésben, behajthatlanság esetén saját költségén eltöltendő 10 napi elzárásban, K. M., K. J., Á. G., Sz. M. és G. M. panaszoltakat ellenben, mint bűnrészeseket, az idézett törvény 62. §-a és 64. §-ának b) pontja alapján összbüntetésként 100—100 frt pénzbüntetésben, behajthatlanság esetén saját költségükön eltöltendő 20—20 napi elzárásban marasztalta, azzal, hogy a kiszabott pénzbüntetések a törvény 68. §-ában megjelölt czélokra fordítandók; végül M. J., G. P. és R. E. panaszoltakat az ellenök emelt vád és következményei alól fölmentette.

Az alispán az ítéletet helybenhagyta, a földművelésügyi miniszter ellenben 1891. évi 60,908. sz. alatt olyképp változtatta meg, hogy R. S. panaszoltat az 1888.

évi XIX. t.-cz. 62. § a) pontja alapján 150 frt, 64. § b) pontja alapján 35 frt, a 65. § e) pontja alapján 15 frt pénzbüntetésben, behajthatlanság esetén 15, 4, illetőleg 2 napi elzárásban, K. J. és Á. G. panaszoltak az idézett törvény 62. § a) pontja alapján 70 frt, a 64. § b) pontja alapján 20 frt, a 65. § e) pontja alapján 10 frt pénzbüntetésben, behajthatlanság esetén 7, 2, illetőleg 1 napi elzárásban, K. M., Sz. M. és G. M. panaszoltakat pedig a 64. § b) pontja alapján 15 frt, a 65. § e) pontja alapján 10 frt pénzbüntetésben, behajthatlanság esetén 2, illetőleg 1 napi elzárásban marasztalta el.

„Az ítélet részbeni megváltoztatása abban találja indokát, hogy míg egyrészt R. S., K. J. és Á. G. vádlottakra a maszlagozás által elkövetett kihágás vétsége a tanuk vallomása alapján bebizonyult, K. M., Sz. M. és G. M. a 62. §-ba ütköző kihágás vádja alól felmentendők s csak a 64. és 65. §-okba ütköző s a jegyzőkönyvi adatok szerint terhükre megállapítható kihágásban voltak elmarasztalhatók.“

„A 65. § e) pontja alapján továbbá az összes fennebb megnevezett vádlottak azon okból voltak elmarasztalandók, mert az 1891. július 31-én fölvevett jegyzőkönyv szerint halászejegygyel egyikük sem rendelkezett.“

„Kihágások halmazata esetén, a mennyiben pénzbüntetés rovatik ki, az 1879. évi XL. t.-cz. 29. §-ának b) pontja értelmében a pénzbüntetés nem összbüntetésként, de mindenik kihágás után külön-külön szabandó ki.“

„Tekintve végül, hogy a felebbezett ítéletben 250 frt után behajthatlanság esetén 50 napi elzárás állapított meg, figyelmeztetni kívánom alispán urat, hogy a pénzbüntetéseknek behajthatlansága esetén elzárásra való átváltoztatása az idézett 1879. évi XL. t.-cz. 22. §-ában megjelölt elvek szigorú szemelött tartásával, azaz 2 frttől 10 frtig egy napi, azonfelül pedig minden 10 frtig terjedő összeg helyett egy-egy napi elzárás állapítandó meg“.

A kihágások halmazata ügyében hasonlóan döntött a földművelésügyi miniszter 62,421/1892. sz. alatt is.

IV.

Az elévülés a kihágás által okozott károsodásért a szavatosságot meg nem szünteti.

„Minthogy az 1879. évi XL. t.-cz. 31. §-a értelmében a büntető eljárás megindíthatása 6 hó alatt elévül, a kihágás elkövetésének időpontjára nézve panaszolt önbeismerését véve alapul, a fennforgó esetben az eljárás megindíthatása elévültnek tekintendő s így panaszolt a különben konstatálható kihágás miatt sem volt büntethető.“

„A halászatra jogosított engedélye nélküli halászat által okozott károsodás címén a panasz beadása alkalmával előterjesztett követelés a tényleges kár megállapításához szükséges adatok hiányában s a követelt kártalanítási összeg ismeretlen volta következtében, közigazgatási úton a folyamatba tett kihágási eljárás keretében elbírálható nem volt; nyitva volt azonban hagyandó az út ezen kártérítési követelésnek rendes bírói úton való érvényesítésére, minthogy az elévülés a kihágás által okozott károsodásérti szavatosságot meg nem szünteti.“ (63,802/1912. F. M.)

V.

A halászatra jogosult, ha mások által halásztat, magának is köteles halászejegyet váltani.

„Helybenhagyandó volt a felebbezett ítélet, minthogy P. N. és V. egybehangzó vallomása szerint nevezettek

a halászatban felebbezőnek segédkeztek s bár az újabb kihallgatás alkalmával felebbező azon körülményt, mintha személyesen halászott volna, tagadásba veite, azt szintén beismerte, hogy P. N. és V. által halásztatott s miután a halászatra jogosult az esetben, ha mások által halásztat, e célból halászejegyet váltani köteles: felebbezőnek a halászejegy hiánya miatti megbüntetése helyes és törvényes alapon történt." (Földm. min. 54,730/1892. sz.)

VI.

A tilalmi idő alatt szállított vagy eladott halak vagy rákok befogatási idejének igazolására csupán az első kézből elárúsítókat kell kötelezni.

"A törvény 23. §-ában érintett feltétel nyilván csak az első kézből elárúsításokra értelmezhető, minthogy csak ezeknek áll módjukban a befogatási időt megfelelően igazolni." (44,703/1892. sz. F. M.)

VII.

Halnak származási igazolvány nélkül való árúsítása csak tilalmi időszakban kihágás.

"Mert a vizsgálat során megállapított azon tény, miszerint vádoltak a glogoni határban kifogott halakat az almási határban anélkül árúsították, hogy azok származását hatósági igazolvány tanúsította volna, csak az esetben lehetne a halászati törvényben ütköző kihágásnak minősíteni, ha a kérdéses halak tilalmi idő alatt árúsítottak volna." (42,982/1892. sz. F. M.)

VIII.

*Halászati kihágások hivatalból üldözendők; a panasznak visszavonása miatt tehát az eljárás be nem szüntethető. (62,421/1892. sz. F. M.)**

IX.

*A felebbezés korlátozására vonatkozó 2608.90. sz. belügyminiszeri rendelet a halászati kihágási ügyekre nézve — a halászatról szóló 1888 : XIX. t.-cz. 61. §-ára való tekintettel — alkalmazást nem nyerhet. (60,248/93. szám alatt F. M.**)*

X.

A halászatra jogosított engedélye nélkül bármily eszközzel, tehát a horoggal való halászat is tiltott cselekmény; mint kihágás az 1888 : XIX. t.-cz. 65. §. a) pontja értelmében büntetendő. (71,246/92. sz. F. M.)

XI.

Kihágások nem pénzbírsággal, hanem pénzbüntetéssel büntetendők.

A tanuzási költségek külön-külön állapítandók meg s mindig meghatározandó azon idő is, mely alatt a lefizetés különbeni végrehajtás terhe alatt eszközölnöd.

Az okozott kárért a halászatot gyakorlók teljes kártérítéssel tartoznak, de nem jogosított a tulajdonos a halászatot kártétel címén megakadályozni.

"S. S. cs—i lakos által idősebb B. J. ugyanottani lakos ellen folyamatba tett halászati kihágási ügyben mult évi október 9-én ... sz. a. kelt jelentése összes mellékleteit 1/2. a. idezárva, oly értesítéssel küldöm vissza alispán úrnak, hogy az említett ügyben 1891. évi

* L. a „Halászat” 1917. évi 1. számában közölt jogesetet.

** L. a „Halászat” 1917. évi 12. számában közölt jogesetet is és az 1917. évi 18. számában *Antalfi Sándor*: „Halászati kihágásoknál hány fokú a felebbezés?” cikkét.

december hó 1-én ... sz. a. II-sod fokban hozott ítéletét, mely szerint a .../91. számú főszolgabírói ítélet helybenhagyásával id. B. J. az 1888. évi XIX. t.-cz. 64. §-ában ütköző kihágásban vétkesnek találtatott s ennek elkövetéséért ugyanazon törvényszakaszc) pontja alapján 20 forintnyi az I-ső fokú ítélet jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap s különbeni végrehajtás terhe alatt megfizetendő felerészben pedig Cs. község szegényalapja javára fordítandó pénzbírságra, annak behajthatlanság esetén pedig 2 napi elzárásra ítéltetett s egyúttal köteleztetett, hogy panaszló 9 frtnyi napi, fuvar és tanuzási költségét végrehajtás terhe alatt térítse meg: a panaszlott fél részéről közbevetett felebbezés alapján felülvizsgálat alá vettem és annak eredményéhez képest azt oly módosítással hagyom helybe, hogy nevezett pénzbüntetéssel, nem pedig pénzbírsággal büntettedik, hogy továbbá a pénzbüntetés 5 frtra szállítatik le s hogy végül a panaszló részére megállapított költségek töröltetnek, ellenben az 1891. évi július 25-én s 1893. október 7-én megejtett tárgyalás alkalmával kihallgatott Sz. és M. tanuk költségei fejenként 1 frtban, G. M., F. D. és D. tanuk költségei pedig 50 krban megállapítatnak s annak a járási főszolgabíróhoz 15 nap végrehajtás terhe alatti lefizetésére panaszlott köteleztetik.

Helybenhagyandó volt a felebbezett ítélet, mert azon körülmény, hogy panaszlott panaszló halászáinak az úgynevezett B. nevű vízben való halászását megakadályozta, a tárgyalás során kétségtelenül beigazoltatott, mert továbbá panaszló halászati joga a Cs. község határában levő összes vizekben megállapítottatott s a megállapításra vonatkozó ... számú alispáni határozat a panaszlottal annak idején az iratok között levő kézbesítési ív tanúsága szerint közöltetett; s mert végül az 1893. évi október 7-iki tárgyalás alkalmával beigazoltatott, hogy az említett vízterület nem árvízkiöntés maradványa, hanem állandó használatra alkalmas vízterület.

Viszont módosítandó volt az ítélet, mert a kihágások nem pénzbírsággal, hanem pénzbüntetéssel büntetendők; mert panaszlott rosszhiszeműsége megállapítható nem volt s a halászati jog terjedelme felőli tájékozatlanság is enyhítő körülményt képez; mert közigazgatási eljárás folyamán az érdekelt felek képviseltetésük vagy a tárgyaláson való megjelenésük címén az érvényben levő gyakorlat szerint költség megtérítésére igényt nem tarthatnak; mert végül a tanuzási költségek külön-külön állapítandók meg s nem a panaszló, hanem a hatóságnál fizetendők le s mindig meghatározandó azon idő is, mely alatt a lefizetés különbeni végrehajtás terhe alatt eszközölnöd.

A mi panaszlott azon kifogását illeti, hogy a halászik tulajdonát károsítják, figyelembevehető azon okból nem volt, mert az 1888. évi XIX. t.-cz. 12. §-a értelmében az okozott kárért a halászatot gyakorlók teljes kártérítéssel tartoznak s ha a tulajdonos nyolcz nap alatt kárait a hatóságnál felvétel végett bejelenti, a kártalanítás részére idézett törvényszakaszc) értelmében megállapítatik, nem jogosítja fel azonban a tulajdonost a kártétel arra, hogy a halászatot akadályozza." (70,092/1892. sz. F. M.)

XII.

Ha a halászati kihágás miatt folyamatba tett eljárásnál a kifogott halak fajok szerint meg nem állapítatnak, a halászati törvény 63. §-ának a) pontja alapján büntetés ki nem szabható.

"Panaszlottak az idézett törvény 63., 64. §-ai alapján rájuk rótt pénzbüntetések alól, felmentendők voltak,

Szerk.

Szerk.

mert a méretek a törvény 20. §-ában csak bizonyos meghatározott halfajokra s külön-külön vannak megállapítva; miután pedig a kifogott halak panaszló által fajilat meg nem határozattak, a 63. §. a) pontjára alapított büntetés alkalmazásának helye nem lehet;“

„mert továbbá panaszlottakra a nyereségvágyból történt halászás vádja be nem bizonyított.“ (48,574/1893. sz. F. M., 36,927/1895. sz. F. M. és 56,004, 1897. sz. F. M.)

(Folytatjuk.)

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdések.

2. Mi a módja a halak kisebb mennyiségben, házi használatra való szárításának? K. L.

Feleletek.

2. A hal szárítása vagy megaszalása kis mennyiségnél is ugyanolyan módon történik, mint nagynál. Persze, ha kevés hallal dolgozunk, akkor sokkal tisztábban, izletesebben készíthetjük el azokat; a nagy tömegben szárított halnál legfőképp éppen a kezelés tisztasága kifogásolható, igaz ugyan, hogy rendszeren olcsóbb, silányabb minőségű féleségekről is van szó.

Ha magunk számára akarunk halat szárítani, akkor a jobb fajtákat is figyelembe vehetjük, mert az aszalásra általában minden hal alkalmas, de legjobban a nem zsíros, száraz húsu halak, így pl. a csuka, süllő, sügér, dévér, keszeg. Ezeket nagyon jól, kedvező időben még előleges besózás nélkül is lehet szárítani, illetőleg aszalni.

A szárításra szánt halat előzőleg *felhasítjuk*. A felhasítás úgy történik, hogy éles hegyes kést szúrunk be a halba a tarkójánál úgy, hogy a kés éle a hal farka felé nézzen és a hegye ferdén jöjjön ki a hasán; aztán a gerincz mentén haladva ketté szeljük a hal testét a farkáig, majd megfordítva a kés élét, a fejét vágjuk ketté, vigyázva, hogy a hasbőr épen maradjon, a hal két felét összetartva. Miután a belét kidobtuk, a halat vízzel telt edényben jól kimossuk és aztán besózzuk. Kisebb halaknak elég, ha besóozva 1—2 napig állanak; valami edénybe, kádba teszszük azokat, a hol levét eresztenek s ez a sós lé áthatja a húsuikat. Vastagabb húsu hal, pl. a csuka, több napig áll a sós lében.

A szárítás maga történhet már most napon, vagy árnyékban is, fedél alatt, szellős helyen, vagy végül kemenczében. Az időjárás, persze, legalkalmasabb tavasszal vagy nyáron, a mikor szellő is fujdogál. A sós léből kivett halakat ráakaszthatjuk kifeszített zsinagrára, úgy, hogy a belső részüket kifelé nézve lógjon két oldalra, vagy ferdén álló kőlapra, vagy a ház fedelére terítjük azokat, mindig úgy, hogy belső részüket kifelé nézzen; a szárító lapnak azért kell ferdének lennie, hogy a halakról lecsurgó sóslé lefuthasson. Sőt nyársra is peczelhetjük a halakat s a nyársakat fal- vagy gerendarésekbe szúrjuk. A szárítás ideje függ az időjárástól, a hal nagyságától, húsanak kövérségétől. Kisebb halak jó időben 2—3 nap alatt készek; nagyobb halaknak esetleg egy hét is kell. Estére, vagy ha az idő elborul s eső fenyeget, be kell azokat szedni. E miatt a szabadban való szárítás bizony néha sok bajjal jár.

Kemenczében kisebb mennyiségű halat igen könnyen s biztosan száríthatunk, illetőleg aszalhatunk. Itt a sóval is takarékosabban bánhatunk, mert a halak meghatározott időre biztosan készek. Miután a sólé jól lefolyt a halakról, fa- vagy drótrostélyra terítjük azokat s így teszszük be a nem nagyon forró kemenczébe, olyanba pl., a melyekben előzőleg már kenyéret sütöttünk. Kisebb halak egy éjszaka alatt megaszalódnak.

A szárított halat legjobb kosárban vagy ritka szövésű zsákban száraz szellős helyen eltartani. Elkészítés előtt jól ki kell a sótól áztatni a halat. A szárított hal aránylag igen csekély súlyú s így nagyon alkalmas a hosszabb úton, kiránduláson való ellátásra.

Az északi országokban (Finnország) még a kenyérlisztbe is keverik a szárított hal húását. Állítólag köménymaggal és sóval elkészítve alig érzik rajta a halíz s igen tápláló.

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

Az Országos Halászatli Egyesület t. tagjait kérjük, hogy tagdíjaikat ne a szerkesztőségbe küldjék, mert akkor azt esetleg előfizetesként számoljuk el, a mi zavarra ad okot, hanem a következő címre: Kuttner Kálmán egyesületi pénztáros, Budapest, V., Sziget-utca 5. sz. A tagsági díj egy évre 6 K, alapítói díj legalább 100 K.

Rendes tagsági díjat fizettek: Baljer József (1920), Bauer József (1920—21), Bencze Ferencz (1920), Bödő Mihály (1919—20), Friedl Nándor (1919—20), Fischer Izidor (1919), Foidl Antal (1919), Goszthony Mihály dr. (1920), ifj. Goszthony Mihály dr. (1920), Jilling József (1921), Kácsér István (1920), ifj. Maszlag Pál (1920—21), Palicskó János (1920), Perényi Lajos (1920), Rein Ferencz (1920), Scheiber József (1920—21), Weinberger Vilmos (1919—20), Voil Antal (1920).

A „Halászat“ előállítási költségeire aláírt újabb adományok (l. „Halászat“ 1919. január 15-iki számát): 17. Csanády Ferencz 300 K, 18. Kovács József 50 K, 19. Sulyok István 300 K, 20. Borz Kálmán 200 K, 21. Velencei tavi gazdaság 2000 K, 22. Bauer József 50 K, 23. Kácsér István 100 K, 24. Bödő Mihály 13 K, 25. Papp József 300 K.

A titkárság.

A Felsőrábai Halászatli Társulat múlt évi október 20-án Sipos Antal elnökletével rendes évi közgyűlést tartott. A társulatnak az elmúlt évben nem voltak halórei, hanem a csendőrség és pénzügyőrség látta el az ellenőrzést; kihágási feljelentés nem volt. A zárszámadás szerint 93204 K bevétellel szemben 8995 K kiadás merült fel. A jövő évi költségeket 250 koronában irányozták elő s ehhez képest a tagok évi járulékát holdanként 30 fillérben állapították meg.

A közgyűlés az időközben megkötött új bérszerződéseket jóváhagyta s evvel kapcsolatban kimondta, hogy minden bérlő tartozik halászai részére az elnökségnél igazolványt beszerezni.

A tisztújítás során elnökül *dr. Krenner Györgyöt*, igazgatónak pedig *Leiterek Ferenczet* választották meg. Sipos Antal volt elnöknek a társulat megalakulása óta kifejtett eredményes munkásságáért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

T.

VEGYESEK.

† **Tóth Kálmán.** A halászatnak ismét egy derék, lelkes munkása hagyott itt bennünket élete derekán. *Tóth Kálmán*, okl. gazdasz, a zsiger-pusztai tógazdaság létesítője s bérlője, f. évi január 17-én, életének 49-ik évében szívizélhűdés következtében, lakóhelyén Péczelen, váratlanul elhunyt.

Szerény, de önérzetes és szakmájában kiváló, fáradhatlan embernek ismertük mindannyian.

Emlékét kegyelettel őrizzük.

Polónyi Géza harcsái. A politikai küzdelmek nagy emberét, az e hó elején elhunyt *Polónyi Gézát*, meleg érzés fűzte a halászathoz is. Szenvedélyes horgász volt. De csak „nagy vad“ izgatta; vizeink rabló őriása: a harcsa. A harcsa-horgász volt specialitása. Ha pihenni tért viharos közéleti szereplései után csendes köröskényi birtokára, ez volt a fő mulatsága. Erről beszélt aztán oly szívesen s oly jó ízűen barátainak s jó ismerőseinek.

Most már zavartalanul leshetik piédájukat a nagy szájú s hosszú bajuszú rablók.

Idegen nép parancsol Polónyi kedves Nyitra-folyójának kavargó örvényei felett. Nem magyarnak való ott a horgászat!

Talán azért is költözött jobb hazába.

Naphal a Dunában. Mult év szeptember havában a tolnai Dunában, — a mint arról lapunkat Isgum Károly halászmester értesíti — egy 20 dekagrammos amerikal naphalat (cifra kárász) fogtak. Ez a hal ott csak a hinárban tartózkodik s a csukával együtt, szépen gyarapszik.

Külön álló vizek behalásodása. Igen gyakran találkozunk azzal a föltűnő jelenséggel, hogy egyes, újonnan keletkezett, vagy azelőtt szárazon állott, de utóbb vízzel megtelt, teljesen külön álló, más vizekkel minden összeköttetés híján lévő mélyedések idővel maguktól behalásodnak. A dolognak egyszerű magyarázata az, hogy a vízimadarak a más vizekben tollazatukhoz tapadt megtermékenyített halikrákat vittek oda át, az ikra itt kikelt s így „lett“ hal ebben a vízben is. Ennek a magyarázatnak a támogatására közli Löwe, német haltenyésztő, egy érdekes megfigyelését (Allg. Fisch. Zeitung 1917. évf. 7. sz.) Tavasszal csukaikrákat helyeztet ki a szabad vízbe, a mikor hazatért a lakásába, ruháján egy oda-tapadt ikrát vett észre. Nagyító üveggel megvizsgálva, kitűnt, hogy az egy egészséges, közvetlenül a kikelés előtt álló csukaikra. Miután Löwe az ikrát a haltenyésztő telepről vitte a kihelyezés helyére,

az az ikra bizonyára már ott tapadt a ruhájára s ott is maradt a vasúton, szárazon és vizen megtett úton s az egész napot igénybevevő munka alatt, míg csak haza nem ért. Ha ilyen hosszú idő alatt semmi baja nem történt s fejlődésképeségét éppen megtartotta, mennyivel biztosabban kerülhetnek át a gyorsan röplülő madarak tollzatán az ikrák egyik vízből a másikba.

Korom — mint haleleség. A zsenge pontyivadék tudvalevőleg a meleg szélvizekben legel szívesen. *Heyking*, az ismert német haltenyésztő azt ajánlja (*Fisch. Zeitung*, 1919. Nr. 19.), hogy olyan tavaknál, a melyben ilyen ivadékok van, készítsünk trágyalével jól átkevert tőzegporból kevés mészhozzáadásával a tó szélén komposzt-kupacokat; a kupacokat kétszer-háromszor lapátoljuk át s aztán hintsünk el a víz szélén, az apró ivadék számára igen jó eledelt ad. Ha még *kéménykoromhoz* is juthatunk, abból is keverünk valamit a rakáshoz, annál szívesebben eszik a kis halak. *Heyking* tapasztalta azt is, hogy egy gyárkéményből a közelében lévő halastóra korom hullott; a halak látszólag nagy kedvvel kapkodták be ezt a különös ételt. Csak az a kérdés, hogy táplál-e, vagy legalább elősegíti-e a táplálkozást a korom? Lehet, hogy olyanféle hatása van, mint az agyagnak.

Szomorú idők humora. A háborús nehéz idők élelmezési insége közepette Clausthal német városka tanácsa egyszer közhírré tette, hogy héring kerül kiosztásra és pedig minden két személyre 1 drb. A városi újság kihirdetési között erre egyre-másra olvasható volt, hogy magánosok társat keresnek a kedvelt hal fogyasztásához. Pl.: „Egyedül álló egyén vállalkozót keres a kitérésbe helyeztet héring átvételéhez. Szíves ajánlatokat annak megjelölésével, hogy a fejes vagy farkas végre tart-e igényt, „Becsületes osztokodás” jeliséje alatt továbbit a kiadóhivatal”. Avagy: „Fiatal, szőke leányka művelt urak ismerettségét keresi a kitérésbe helyeztet héring együttes megvásárlásához. Későbbi házasság nincs kizárva. Ajánlatokat „Héring, mint a szerelem istene” jeliséje alatt továbbit az újság.”

A budapesti halpiacszról ma nem annyira jelentést, mint inkább nekrológot kellene írnom, mert ha nem is halott még e piac, de legalább is agoniában fekszik.

Kicsi országunk valamennyi tógazdasága leadta már a mi je volt; most már csak egyes törpegazdaságok szállítják csekély termésüket. Még rövid pár nap és teljesen hal nélkül áll a piac.

Míg régente a tavihal hiányát némileg a folyóvizek hozama pótolta, ma ettől is elesünk. Legjobb halásztanyáink megszállott területen fekszenek, a honnan eddig a legszorgalmasabb utánjárással sem sikerült kiviteli engedélyt szerezni.

A Balaton sem szállít; háló és szénhiány gátolja az intezív munkát.

E szomorú jelennel szemben csak a jobb jövő reménye készítet kitartásra. Z.

Hivatalos árjegyzés. A halárak a vásárcsarnoki igazgatóság hivatalos árjegyzése szerint állandó emelkedést mutatnak. Az előző négy hétben *nagyban* csak ponty került eladásra legfőképp *élő* állapotban. Január 10-én a nagy ponty árát nagyban métermázsánként 4000—4500 koronával jegyezték, február 7-én már 4800—5000 koronával került eladásra.

A *kicsiben* való eladásnál az árak emelkedését január 10. és február 7-e között az alábbi összeállítás mutatja, 1 kgra vonatkozólag filléreken tüntetve fel az árakat:

	1920. január 10.		1920. február 7.	
	Vásár- csarnokokban	Nyílt piacon	Vásár- csarnokokban	Nyílt piacon
a) <i>Édesvízi (élő) hal:</i>				
Ponty, nagy ...	5000—6000	4500—6000	5500—7000	4000—6000
" kicsiny ...	4500—5000	—	5000—5500	—
Harcsa, nagy ...	7000—8000	7000—7000	7000—7000	—
" kicsiny ...	6500—7000	—	5000—5000	—
Csuka, nagy ...	6000—7000	—	6000—7000	—
" kicsiny ...	5000—6000	4800—5000	5000—6000	—
Kárász ...	4500—4500	—	4000—4000	3000—3000
Czompó ...	5000—6000	—	5000—5000	—
Márna ...	5000—5000	—	5000—5000	—
Keszeg ...	—	—	—	—
Apró, kevert hal ...	3500—3500	—	—	—
b) <i>Édesvízi jegelt (nem élő) hal.</i>				
Ponty, nagy ...	4500—5000	3500—5000	4500—5500	3000—4500
" kicsiny ...	4000—4500	—	3500—4500	—
Harcsa, nagy ...	5000—5000	—	—	—
" kicsiny ...	4500—4500	—	—	—
Csuka, nagy ...	5000—5000	—	5000—6000	—
" kicsiny ...	3500—4000	—	3500—5000	—
Fogassüllő, dunai	6000—6000	—	—	—
I. Fogassüllő, balatoni nagy 3 kg. felül ...	—	—	—	—
II. Fogassüllő, balatoni nagy 2—3 kg.-os ...	—	6000—6000	—	5500—5500
II. Fogassüllő, balatoni kicsi 45 cm. h. fejlebb ...	—	—	—	—
IV. Fogassüllő, balatoni kicsi 35 cm. h. fejlebb ...	—	—	—	—
Keszeg, balatoni ...	1600—1600	—	—	—
Garda, balatoni ...	—	—	—	—
Kárász ...	—	—	4000—4000	—
Czompó ...	—	—	—	—
Márna ...	—	—	—	—
Keszeg ...	1600—2200	2000—2400	—	—

Halászmesterek figyelmébe!

Halászháló

kapható és megrendelhető minden minőségben.

BALOGH MIHÁLY ÉS TÁRSA halászháló-műhelye
SZEGED, TOLDY-UTCA 4.

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek több ezer métermázsas élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, BUDAPEST, Központi vásárcsarnok. Telefon: József 48—94

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélcím: Tógazdaság Sárd, (Somogy m.).

Sürgőnycím: Tógazdaság Kiskorpád.

Vasutállomás: Kiskorpád.

Őszi és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingauli pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründli 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higo), aranyorfát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Árjegyzékekkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd, (Somogy megye).